

Legea privind libertatea religioasă și regimul general al Cultelor

„O expresie concentrată a democrației românești”

La 28 decembrie 2006, apărea în „Monitorul Oficial”, nr. 489, Legea privind libertatea religioasă și regimul general al Cultelor - Lege de mare importanță pentru viața religioasă din România. Este un moment important și pentru Federația Comunităților Evreiești din România (F.C.E.R.), care poate trece la definitivarea noului său Statut de organizare și funcționare. Această Lege se încadrează în măsurile luate de Parlamentul României pentru perfecționarea cadrului legislativ privind integrarea țării noastre în Uniunea Europeană, știut fiind că, în această Uniune de state democratice, conviețuiesc oameni de varii etnii și confesiuni. A fost ideea de la care a pornit interviul solicitat președintelui F.C.E.R., deputat dr. Aurel Vainer.

- De ce - această denumire a Legii?

- În primul rând, trebuie spus că Legea este extrem de necesară pentru alinierea noastră la cerințele socio-politice actuale, dat fiindcă Legea Cultelor, din '48, a devenit anacronică. Parlamentarii români au lucrat intens pe proiectul trimis de Guvern și care a fost alcătuit cu participarea activă a reprezentanților tuturor cultelor religioase din țară. În acest fel s-a reușit să se asigure un fond și o formă corespunzătoare pentru evidențierea a două componente valoroase: 1) libertatea religioasă; 2) regimul general al cultelor. Pluralismul implică libertatea religioasă. Faptul reiese chiar din articolul 1 al Legii: „Statul român respectă și garantează dreptul fundamental de libertate de gândire, de conștiință și religioasă, al oricărei persoane de pe teritoriul României, potrivit Constituției și tratatelor internaționale la care România este parte”. Libertatea de gândire și de conștiință este prima condiție de aderare la un cult religios. Pentru noi, Legea este un garant fundamental al acestei libertăți. Personal, văd, în această formulare, o expresie concentrată a democrației românești, pentru că nimeni nu poate fi constrâns să adere la o credință religioasă contrară convingerilor sale și nici nu poate fi supus discriminării datorită apartenenței sau neapartenței la o religie. Este punctul actual de pornire în abordarea regimului general al cultelor. Această formulare sintetizează modul în care diferitele segmente ale populației României se consideră integrate diferitelor credințe religioase.

- O privire de ansamblu asupra Legii?

- Există definiții clare ale conceptelor de: ● libertate religioasă ● manifestări religioase colective ● structuri religioase cu personalitate juridică sau fără: grupări și asociații religioase. Este asigurat dreptul de trecere de la un cult la altul. Nici o autoritate publică nu are voie să ceară unui cetățean român declararea religiei. În trecutul îndepărtat, înscrierea religiei în actul de naștere și în buletinul de identitate permitea, din start, o anume discriminare. Capitolul privitor la recunoașterea calității de cult și raportul dintre stat și culte include referiri la personalul de cult, învățământul religios, regimul asociațiilor religioase și înregistrarea lor.

- Ce înseamnă cult recunoscut de stat român?

- Cred că prevederea cea mai importantă și mai pragmatică din punctul de vedere al F.C.E.R. este cuprinsă în articolul 8 din Lege, referitor la calitatea de utilitate publică a cultelor. Acesta legiferează faptul că, orice cult, deci - și cultul mozaic, beneficiază de sprijin material și financiar din partea statului român, cu o condiție: ca organele abilitate ale statului să poată controla modul în care se cheltuiesc resursele financiare atribuite lor. Caracterul de utilitate publică al cultelor nu îngrădește drepturile acestora de organizare potrivit propriilor statute sau coduri canonice. „Culte funcționează cu respectarea prevederilor legale și în conformitate cu propriile statute sau coduri canonice, ale căror prevederi sunt aplicabile propriilor credincioși” (art. 7.3).

- Cum este considerat F.C.E.R. în raporturile dintre stat și culte?

organizației noastre: etnică și de cult. Aceasta înseamnă recunoașterea fără echivoc a acestei bivalențe. Două idei extrem de importante pentru noi apar în art. 7: 1) Statul român recunoaște cultelor rolul spiritual, educațional, social-caritabil, cultural și de parteneriat social, precum și statutul lor de factori ai păcii sociale. Ceea ce înseamnă legiferarea activităților sus-menționate, de care beneficiază și Cultul Mozaic, al cărui organ central este F.C.E.R.; mai ales, în ceea ce privește buna desfășurare a atât de necesarei și benefice misiuni de asistență socială și medicală. 2) Statul român recunoaște rolul important al cultelor în istoria națională a României și în viața societății românești. Implicat, este recunoscut și rolul populației evreiești, al Cultului Mozaic în istoria, arta, știința, cultura, economia românească. Se deschid, astfel, noi perspective de colaborare cu statul român pentru prezervarea, funcționarea și refacerea patrimoniului nostru sacru: sinagogi, cimitire, băi rituale. Este locul, aici, să mă refer la o recentă decizie a primului ministru al României de a constitui o Comisie interministerială, cu participarea F.C.E.R., pentru aplicarea unui complex de măsuri vizând patrimoniul cultului mozaic, ca parte a patrimoniului cultural al României. În aceeași Lege se stipulează că, pentru activitățile de cult, cheltuielile necesare se vor acoperi, în primul rând, din veniturile proprii ale cultelor. Aceasta presupune și contribuția financiară a membrilor comunității.

Interviu cu președintele F.C.E.R., deputat dr. AUREL VAINER

atunci, Parlamentul să adopte și Legea Minorităților Naționale din România, prin care structura bivalentă a organizației noastre, de cult și etnică, să fie mai pregnant receptată.

- Care este poziția F.C.E.R. privind raporturile cu alte culte?

- În calitate de organ central al Cultului Mozaic, care sprijină și apără interesele populației evreiești în relațiile cu autoritățile publice și societatea civilă, F.C.E.R. promovează raporturi de bună conviețuire cu celelalte culte.

- Cum interpretați prevederea din art. 13.2: „În România sunt interzise orice forme, mijloace, acte sau acțiuni de defăimare și învrăjbiere religioasă, precum și ofensa publică adusă simbolurilor religioase”?

- Această prevedere este o contribuție importantă la asigurarea unui climat de bună conviețuire într-o societate pluriculturală, în care respectul reciproc este un liant puternic al păcii sociale. Libertatea de opinie nu trebuie să încalce libertatea altuia. De altfel, prevederea din textul Legii nu este însoțită de sancțiuni.

- Se poate vorbi de contribuția F.C.E.R. la elaborarea Legii?

- Evident. Reprezentanții ai F.C.E.R. au luat parte activă la elaborarea proiectului Legii în cadrul Comisiei instituite la Ministerul Culturii și Cultelor. Mai apoi, ajuns în Parlament, proiectul a fost în atenția deputatului F.C.E.R., care a făcut intervențiile necesare la articolul 28 din Lege, privind reglementarea regimului cimitirelor aparținând cultelor religioase. Prin aceasta, s-a asigurat ocrotirea caracterului sacru al cimitirelor evreiești, eliminându-se pericolul încălcării normelor halahice.

IULIA DELEANU

Ne-a sosit, prin fax, la redacție, o scrisoare-ecou la problema conservării patrimoniului cultural iudaic, care reprezintă unul din obiectivele prioritare ale conducerii Federației noastre și pe care revista o reflectă consecvent. Reproducem textul corespondentului nostru, ing. BARUCH TERCATIN:

Cimitirele din Sighet și Roman sunt bine îngrijite

Pentru documentarea unei lucrări despre personalități rabinice din România, am primit de la președintele Comunității Evreilor din Sighetu Marmăției, dl Hari Markus, 34 de fotografii din cimitirul evreiesc din acest oraș. Din Roman, am primit, de asemenea, fotografii care arată o situație foarte bună. Deci, nu sunt buruieni, nu „pasc” porcii și textele de pe monumente pot fi foarte bine citite. Cred că se cuvine un cuvânt de laudă tuturor aceluia care fac tot ce le stă în putință pentru îngrijirea cimitirelor de întreținerea cărora răspund. Desigur, peste 800 de cimitire sunt greu de îngrijit, dar dacă fiecare evreu originar din România, stabilit în Israel sau oriunde în lume, va acorda comunității natale un sprijin material și moral, cred că totul va arăta așa cum se cuvine. Kol Hakavod! - Toată cinstea, domnului președinte al F.C.E.R., dr. Aurel Vainer, conducerii Federației, președinților de comunități care au grijă cum se cuvine de cimitirele unde odihnesc înaintașii noștri.

„Realitatea Evreiască” – prezent și viitor

Întâlnirea președintelui, consilierului și a șefului Sectorului Cultură și Știință ai F.C.E.R. - dr. Aurel Vainer, av. Iulian Sorin, dr. ing. José Blum - cu colectivul nostru redacțional, la sediul revistei, în 11 ianuarie a.c., a fost prilejul unor interesante dezbateri despre prezentul și viitorul revistei.

S-au apreciat: ● mersul ascendent al „cărții de vizită” a vieții evreiești din România, care este revista ● introducerea de rubrici noi cu propuneri pentru lărgirea spectrului de teme care să intereseze cititorii (sfatul juristului, rețete culinare, cuvinte încrucișate ș.a.) ● reflectarea constantă a realităților sociale, culturale politice israeliene, în spiritul dublei noastre apartenențe: țara natală, în care trăim și muncim și țara strămoșilor și, în prezent, a urmașilor noștri. S-a accentuat asupra importanței respectului reciproc în conlucrarea interminoritară și parteneriatul majoritate-minoritate. S-a discutat despre necesitatea actualizării componenței Colegiului de redacție.

Redactorul șef al R.E., scriitorul Dorel Dorian, a reiterat proiectele privind realizarea unei reviste culturale de tip occidental („Haiom”), a unei noi serii de Caiete Culturale R.E. care să se numească B.E.P.T. (Biblioteca Evreiască Pentru Toți). Consilierul președintelui, av. Iulian Sorin, a propus reluarea rubricii „Oameni care au fost, oameni care sunt” - medaloane ale unor personalități culturale, științifice, artistice din trecut, ale unor lideri comunitari intrați în eternitate. Președintele F.C.E.R., dr. Aurel Vainer, a accentuat asupra echilibrului, în paginile revistei, între tradiția iudaică și modernitatea vieții sociale. Șeful Sectorului Cultură și Știință al F.C.E.R., dr. ing. José Blum, a făcut o sistematizare a celor două probleme stringente ale revistei: angajarea a încă unui tehnoredactor și mai buna difuzare a revistei. S-a stabilit ca următoarea întâlnire între liderii ai F.C.E.R. și colectivul redacțional să aibă loc pe 12 martie a.c.

Marele Rabin MENACHEM HACHOEN

Urmare din pag. 1

Un loc important în mentalitatea iudaismului a fost rezervat plantării, din care înțelepții poporului evreu au învățat să sădească și să înrădăcească credința în sufletul omului. Despre părintele poporului evreu, Avraham Avinu, Tora relatează: „A plantat un eșel (un tamarix) în Beer Șeva și a invocat acolo numele lui Dumnezeu, Stăpânul lumii”.

Una dintre cele șase ramuri ale Mișnei - cea numită „Zeranim” (semințe - însămanțări) - a fost intitulată de cărturarii noștri și „Emunot” (încredere), căci, o dată cu introducerea seminței în pământ și plantarea răsadului fraged în sol, omul speră în bunăvoința Creatorului și se roagă să aibă binecuvântarea lui Dumnezeu, iar înțelepții noștri au exprimat frumos aceasta prin legenda care spune că, în noaptea de Tu Bișvat, un înger coboară din cer și, atingând fiecare plantă pe creștet, îi spune: „Să creștii!”.

Om, alesul făpturilor Creatorului, a primit porunca să acorde o atenție deosebită întregii creații, s-o sporească și s-o păzească. Tora îl îndrumă și-l orientează pe

„Omul e pomul câmpului”

om, care a fost creat după chipul și asemănarea lui Dumnezeu, să-și dovedească superioritatea asupra tuturor creaturilor lumii. Omul a primit porunca de a respecta creaturile și a nu le produce suferință, iar evreul a primit porunca de a respecta și sfințenia pomului - „căci omul e pomul câmpului” (Deuteronom, 20).

ORIGINEA SĂRBĂTORII. Stabilirea datei Anului Nou s-a făcut pe baza observării Naturii. Când evreii erau în țara lor, ei au studiat clima și influența ei asupra naturii și au văzut că, în luna Șvat, după ploii, pomii încep iar să se dezvolte. Talmudul (Tractat Roș Hašana, fol. 14) explică de ce a fost aleasă această zi ca „Anul Nou al Pomilor”: „Pentru că au căzut cele mai multe ploii ale anului”.

ÎN DIASPORA. Deși e o sărbătoare din Ereț Israel, Tu Bișvat a fost, totuși, sărbătorit permanent și în țările răspândirii, chiar dacă într-o măsură mai restrânsă, ca un fel de reminiscență a adevăratei și originalei sărbători. Sărbătoarea aceasta consta, în special, în organizarea unei mese cu fructe din Țara Sfântă, din care evreii gustau, se

făcea braha, inclusiv cea de „Șehianu”, și binecuvântarea de după gustare și se spunea: „Fie să ajungem curând să facem Alia în Ereț Israel, să mâncăm din roadele ei și să ne săturăm din bunătățile ei!”.

ÎN ISRAEL. În această zi, pornesc copii cu zecile de mii, în sunetele orchestrelor sau ale fanfarelor, spre locuri diferite din țară și plantează pomi sau viță de vie, într-o atmosferă festivă impresionantă.

FRUCTELE TRADIȚIEI. La sefarzi, fructele se numesc „fruits”, iar la așkenazi - „fructe de hamisusar”. Sunt multe și diferite, dar cele mai importante sunt fructele specifice Țării Sfinte. Există și un obicei răspândit ca, de Tu Bișvat, să se împartă copiilor săculețe pline cu fructe. În afară de fructele obișnuite: mere, pere și altele de acest fel, aceste săculețe cuprind și fructe deosebite, ca „perete raiului” (fistic de lapte), castane (platane), roșcove și altele.

LA CURȚILE RABINICE. Unii țadikimi obișnuiau să îmbrace haine albe și organizau mese festive în noaptea și în ziua de Tu Bișvat. Toți șefii curentelor hasidice inițiau „mese de fructe”, la care se intonau cântece.